

**УХВАЛА
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про закриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Пуканича Едуарда Володимировича щодо відповідності Конституції України (конституційності) приписів частин першої, п'ятої статті 55, частини третьої статті 309 Кримінального процесуального кодексу України

Київ
3 вересня 2025 року
№ 2-уп(II)/2025

Справа № 3-206/2023(389/23)

Другий сенат Конституційного Суду України у складі суддів:

Юровської Галини Валентинівни – головуєчого,
Водяннікова Олександра Юрійовича,
Городовенка Віктора Валентиновича,
Лемака Василя Васильовича – доповідача,
Первомайського Олега Олексійовича,
Різника Сергія Васильовича,

розглянув на пленарному засіданні питання про закриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Пуканича Едуарда Володимировича щодо відповідності Конституції України (конституційності) приписів частин першої, п'ятої статті 55, частини третьої статті 309 Кримінального процесуального кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Лемака В.В. та дослідивши матеріали справи, Другий сенат Конституційного Суду України

у с т а н о в и в:

1. Пуканич Е.В. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням розглянути питання щодо відповідності Конституції України (конституційності)

приписів частин першої, п'ятої статті 55, частини третьої статті 309 Кримінального процесуального кодексу України (далі – Кодекс).

Згідно зі статтею 55 Кодексу «потерпілим у кримінальному провадженні може бути фізична особа, якій кримінальним правопорушенням завдано моральної, фізичної або майнової шкоди, юридична особа, якій кримінальним правопорушенням завдано майнової шкоди, а також адміністратор за випуском облігацій, який відповідно до положень Закону України „Про ринки капіталу та організовані товарні ринки“ діє в інтересах власників облігацій, яким кримінальним правопорушенням завдано майнової шкоди» (частина перша); „за наявності очевидних та достатніх підстав вважати, що заява, повідомлення про кримінальне правопорушення або заява про залучення до провадження як потерпілого подана особою, якій не завдано шкоди, зазначеної у частині першій цієї статті, слідчий або прокурор виносить вмотивовану постанову про відмову у визнанні потерпілим, яка може бути оскаржена слідчому судді“ (частина п'ята).

Відповідно до частини третьої статті 309 Кодексу „скарги на інші ухвали слідчого судді оскарженню не підлягають і заперечення проти них можуть бути подані під час підготовчого провадження в суді“.

Автор клопотання просить перевірити приписи частин першої, п'ятої статті 55 Кодексу на відповідність приписам частин першої, другої статті 24, частини другої статті 55 Конституції України, а приписи частини третьої статті 309 Кодексу – на відповідність приписам пункту 8 частини другої статті 129 Конституції України.

До конституційної скарги долучено копії ухвал Ужгородського міськрайонного суду Закарпатської області від 7 квітня 2023 року, Закарпатського апеляційного суду від 27 червня 2023 року.

Обґрунтовуючи свої твердження щодо неконституційності оспорюваних приписів Кодексу, Пуканич Е.В. посилається на Конституцію України, рішення Конституційного Суду України, Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, практику Європейського суду з прав людини, акти законодавства України, а також на судові рішення у своїй справі.

1.1. Другий сенат Конституційного Суду України враховує, що до частини третьої статті 309 Кодексу внесено зміну Законом України „Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо виправлення недоліків технічного характеру“ від 17 липня 2024 року № 3871–ІХ, а саме слова „Скарги на інші“ замінено словом „Інші“.

Другий сенат Конституційного Суду України вважає, що така зміна не вплинула на зміст частини третьої статті 309 Кодексу в аспекті порушеного в конституційній скарзі питання.

2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї документів і матеріалів убачається таке.

2.1. Пуканич Е.В. 9 листопада 2022 року звернувся до Державного бюро розслідувань із заявою про вчинення кримінального правопорушення, визначеного статтею 370 Кримінального кодексу України; 18 листопада 2022 року було відкрито кримінальне провадження № 42022070000000253 за фактом вчинення службовими особами правоохоронних органів кримінального правопорушення, передбаченого частиною другою статті 370 Кримінального кодексу України.

Пуканич Е.В. 2 лютого 2023 року звернувся із заявою про визнання його потерпілим у кримінальному провадженні № 42022070000000253, за результатом розгляду якої слідчий Шостого слідчого відділу Територіального управління Державного бюро розслідувань, розташованого у місті Львові, постановою від 6 лютого 2023 року відмовив у визнанні його потерпілим.

Зі скаргою на вказану постанову слідчого Шостого слідчого відділу Територіального управління Державного бюро розслідувань, розташованого у місті Львові, Пуканич Е.В. звернувся до слідчого судді Ужгородського міськрайонного суду Закарпатської області, який ухвалою від 7 квітня 2023 року відмовив йому в задоволенні скарги.

За наслідками звернення Пуканича Е.В. Закарпатський апеляційний суд ухвалою від 27 червня 2023 року апеляційне провадження закрити із мотивів, що ухвала слідчого судді від 7 квітня 2023 року про відмову в задоволенні скарги Пуканича Е.В. не підлягає апеляційному оскарженню.

2.2. На думку Пуканича Е.В., унаслідок застосування приписів частин першої, п'ятої статті 55 Кодексу щодо визнання потерпілим у кримінальному провадженні фізичної особи, якій кримінальним правопорушенням завдано моральної, фізичної або майнової шкоди, зазнали порушення права людини, гарантовані частинами першою, другою статті 24, частиною другою статті 55 Конституції України.

Також суб'єкт права на конституційну скаргу вважає, що приписи частини третьої статті 309 Кодексу суперечать вимогам пункту 8 частини другої статті 129 Конституції України.

3. Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України Ухвалою від 28 лютого 2024 року № 41-2(II)/2024 року відкрила конституційне провадження в цій справі.

4. Другий сенат Конституційного Суду України, всебічно дослідивши матеріали справи, дійшов висновку про наявність підстав для закриття конституційного провадження у справі.

Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ сенат Конституційного Суду України закриває конституційне провадження у справі, якщо під час пленарного засідання будуть виявлені підстави для цього (частина четверта статті 63); однією з таких підстав є неприйнятність конституційної скарги (пункт 4 статті 62).

4.1. Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам, передбаченим статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої

статті 77); конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55).

4.2. Доводячи неконституційність оспорюваних приписів статті 55 Кодексу, якими врегульовано статус потерпілого у кримінальному провадженні, Пуканич Е.В. не лише не вказав, у чому полягає суть порушення його індивідуальних людських прав, а й не визначив причиново-наслідкового зв'язку між змістом оспорюваних приписів Кодексу щодо набуття статусу потерпілого у кримінальному провадженні та стверджуваним порушенням його індивідуальних людських прав, гарантованих частинами першою, другою статті 24, частиною другою статті 55 Конституції України.

Другий сенат Конституційного Суду України зазначає, що конституційна скарга за своєю суттю не є скаргою *actio popularis* (в інтересах правопорядку) задля вдосконалення законодавства, а наведені в ній аргументи виявляють лише позицію автора клопотання щодо відповідного законодавчого регулювання механізму набуття статусу потерпілого у кримінальному провадженні, що не є обґрунтуванням тверджень щодо неконституційності приписів частин першої, п'ятої статті 55 Кодексу в розумінні пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

4.3. Пуканич Е.В., твердячи про невідповідність приписів частини третьої статті 309 Кодексу пункту 8 частини другої статті 129 Конституції України, зазначає, що законодавець виклав приписи частини третьої статті 309 Кодексу так, що „на даний час можливість оскарження ухвал слідчого судді законодавчо не обмежена“, однак „фактично забороняє оскаржувати під час досудового розслідування скарги на інші ухвали слідчого судді, а не інші ухвали слідчого судді“. Автор клопотання посилається на практику Верховного Суду, Європейського суду з прав людини та висловлює своє бачення правильності

вирішення судом питання оскарження в апеляційному порядку ухвали слідчого судді про відмову в задоволенні скарги на постанову слідчого про відмову у визнанні потерпілим у кримінальному провадженні.

Однак розв'язання питання застосування судами законів України не належить до повноважень Конституційного Суду України. У своїх актах Конституційний Суд України неодноразово зазначав, що правозастосовна діяльність полягає в індивідуалізації правових норм щодо конкретних суб'єктів і конкретних випадків, тобто в установленні фактичних обставин справи і підборі правових норм, які відповідають цим обставинам; пошук та аналіз таких норм задля їх застосування до конкретного випадку є складовою правозастосування і не належить до повноважень Конституційного Суду України (ухвали від 31 березня 2010 року № 15-у/2010, від 3 липня 2014 року № 73-у/2014, від 24 лютого 2016 року № 14-у/2016).

Другий сенат Конституційного Суду України дійшов висновку, що Пуканич Е.В. не обґрунтував тверджень щодо неконституційності приписів частини третьої статті 309 Кодексу в розумінні пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Зазначене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 36, 50, 55, 56, 58, 62, 63, 65, 67, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 48, § 55 Регламенту Конституційного Суду України Другий сенат Конституційного Суду України

п о с т а н о в и в:

1. Закрити конституційне провадження у справі за конституційною скаргою Пуканича Едуарда Володимировича щодо відповідності Конституції України (конституційності) приписів частин першої, п'ятої статті 55, частини третьої

статті 309 Кримінального процесуального кодексу України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ДРУГИЙ СЕНАТ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**